

Jätehuollon toimipisteiden roskaamispotentiali

Helena Dahlbo

Suomen ympäristökeskus SYKE

RoskatPois! -hankkeen sidosryhmäseminaari

12.4.2019

S Y K E

Tavoitteet

- Arvioida
 - roskien leviämisen mahdollisuuksia erityyppisiltä jätteen keräykseen ja käsittelyyn liittyviltä alueilta ja
 - ovatko jätehuollon toimipisteet potentiaalisia roskaajia
- Tuottaa tietoa siitä
 - miten paljon erilaisia jätehuollon toimipisteitä rannikon tuntumassa on,
 - millä etäisyydellä merestä toimipisteet sijaitsevat,
 - minkä tyyppisestä toiminnasta roskaantumista voi aiheutua

Kartoituksen toteutus

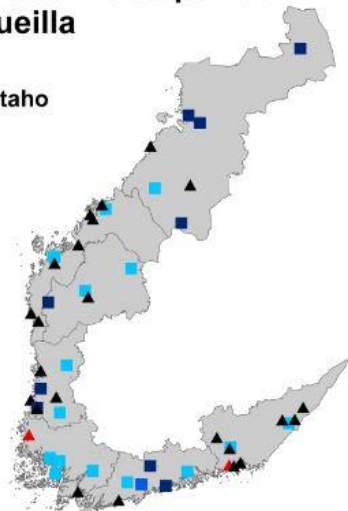
- Tekijät:
 - SYKE: Helena Dahlbo, Hanna Salmenperä, Kirsi Merilehto, Jaakko Suikkanen
 - Metropolia: Andréa Patane, Jouko Pokela
- Kenttäkäynnit
 - Roskaantumisen visuaalinen havainnointi
 - Toimijan kokemusten kartoitus haastattelemalla
 - 3 jätekeskusta, 1 lajitteluasema (kotitalouksille), 1 jäteperäisen polttoaineen valmistuslaitos, useita Rinki-pisteitä
- Ely-keskuksissa toimivien valvojien haastattelut
 - Kenttäkäyntikohteiden valvojat
 - Rannikon ely-keskusten jätetoimintojen valvojat

Jätetoimipisteitä rannikon ely-keskusten alueilla

Vuonna 2016 toiminnassa olleet tavanomaisen jätteen kaatopaikat rannikon ELY-alueilla

Kaatopaikan ylläpitäjätaho

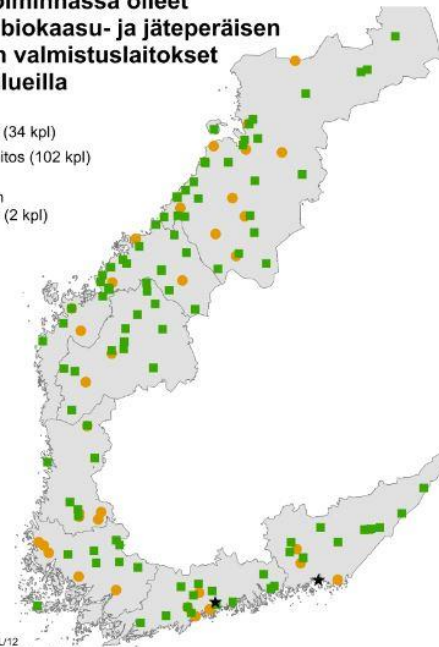
- Kunta (6 kpl)
- Kuntayhtymä (1 kpl)
- Jätehuoltoyhtiö (15 kpl)
- Muu julkinen (3 kpl)
- ▲ Teollisuus (28 kpl)
- ▲ Muu yksityinen (2 kpl)

©SYKE, ELY-keskukset
©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
SYKE/Kirsi Merilehto, 25.5.2018

Vuonna 2016 toiminnassa olleet kompostointi-, biokaasu- ja jäteperäisen biopolttoaineen valmistuslaitokset rannikon ELY-alueilla

- Biokaasulaitos (34 kpl)
- Kompostointilaitos (102 kpl)
- ★ Jäteperäisen biopolttoaineen valmistuslaitos (2 kpl)

© SYKE, ELY-keskukset
© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
Lähteet: VAHTI-tietojärjestelmä, ELY-keskukset ja Itä-Suomen yliopiston biokaasulatoirekisteri
Kirsi Merilehto/SYKE 30.5.2018

SYKE

Jätetoimipisteitä rannikon ely-keskusten alueilla

Rannikon ELY-alueiden
jäteperäisen polttoaineen
valmistuslaitokset vuonna 2016

© SYKE, ELY-keskukset
© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
Lähde: VAHTI-tietojärjestelmä
Kirsi Merilehto/SYKE 12.6.2018

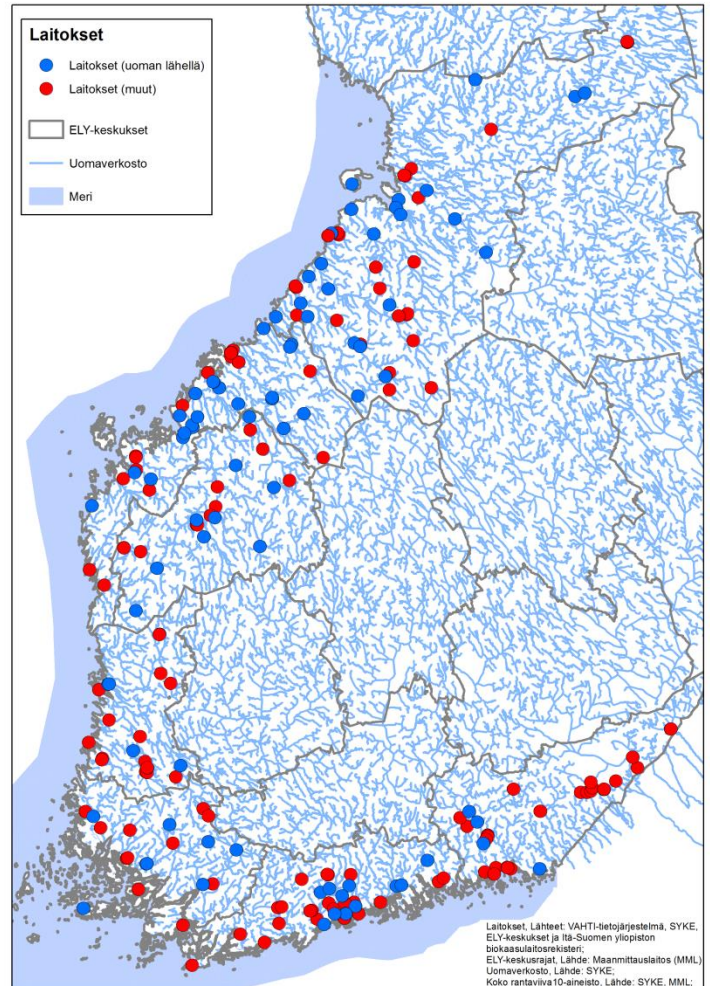
Rannikon ELY-alueiden
jätteiden siirtokuormausasemat
vuonna 2016

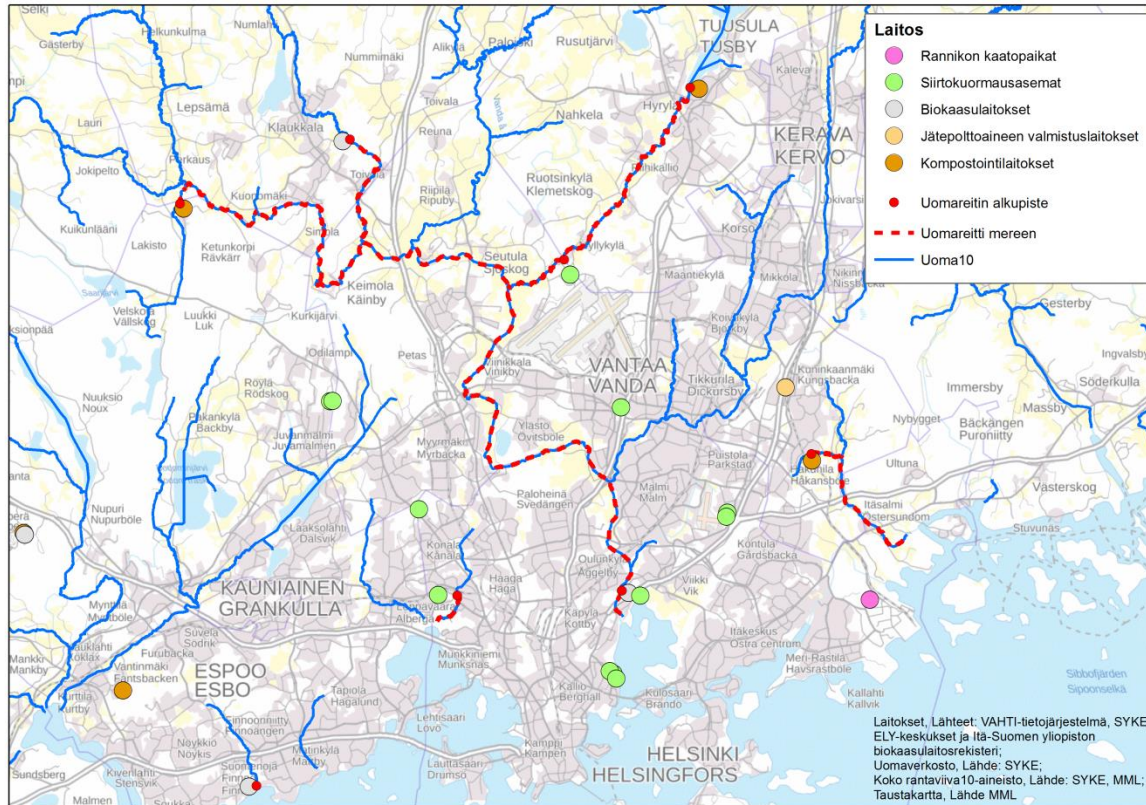
© SYKE, ELY-keskukset
© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
Lähde: VAHTI-tietojärjestelmä
Kirsi Merilehto/SYKE 7.6.2018

Rannikon ely-keskusten jätetoimipisteet uomaverkoston nähden

- Jätetoimipisteiden etäisyys linnuntietä mereen 60 m – 180 km
 - Lähimpänä siirtokuormausta, kaatopaikkoja, kompostointia
- Jätetoimipisteiden etäisyys uomaan 16 m – 7 km
 - Alle 1 km etäisyydellä uomasta oli 92 laitosta, näillä etäisyys uomareittiä mereen <1 km - 202 km
 - Lähimpänä uomaa ja merta pääasiassa kompostointilaitoksia (liete, biojäte, puutarhajäte)

Pääkaupunkiseudun jätetoimipisteet uomaverkostoon nähden

Havainnot kenttäkäynneiltä

- Jätekeskusten alueilla useita erilaisia toimintoja, joiden roskaamisepotentiaali vaihtelee:
 - Roskaavaa toimintaa: jätteen lajittelu, murskaus, paalitus ja varastointi (erityisesti irtotavarana), kevyiden loppusijoitettavien jakeiden säilytys peittämättömänä
 - Jätteiden pienerien kuljetukset voivat roskata

Alueiden siisteys vaihtelevaa

- Jätealueiden sisällä oli roskaa
- Yleensä alueiden ympäristö siisti, mutta poikkeuksiakin on

Ei havaittu
kulkeutumis-
mahdollisuuksia oja
myöten

Kuvat Andréa Patane, Jouko Pokela

Valvojen haastattelujen tuloksia

- Orgaanisen jätteen kaatopaikkasijoituksen rajoitus vähentänyt roskaamista selvästi, valituksia tulee harvoin
- Alueellisia eroja valvojen näkemyksissä jätetoiminnoista potentiaalisena roskaajana
 - Uudellamaalla ei pidetty merkittävänä
 - Muualla Suomessa pidettiin merkittävänä mutta lupamääräyksillä voidaan potentiaalia pienentää
 - Meriroskan osalta ei kuitenkaan pidetty merkittävänä
- Poikkeustilanteet voivat aiheuttaa roskien leviämistä ympäristöön:
 - Jätevoimalan ennakoimaton seisokki → varastojen täyttyminen
 - Tulipalo → sammutusvettä ja roskaa voi joutua viemäriin
 - Myrskyt murskatun jätteen varastoalueilla
 - Suoja-aidan rikkoutuminen

Roskaamista ehkäiseviä toimenpiteitä

- Toimintojen sijoittelu
 - Roskaavat toiminnot alueen keskelle, jolloin roskien levitessään ne pysyvät alueella
- Riittävän korkeat aidat
 - Tuulen mukana lentoon lähtevä roska tarttuu aitaan.
 - Aitoja, suojaseiniä tai muita rakenteita myös jätealueen sisällä.
- Roskaavien toimintojen, kuten jätteen murskauksen ja siirtokuormauksen tekeminen sisätiloissa
- Jätealueiden siivous
 - Jätetoimija siivoaa alueen sisäpuolta säännöllisesti
- Jätealueiden ympäristön siivous
 - Urheiluseurat siivoavat jätealueiden ulkopuolista ympäristöä

Kiitos!

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS SYKE | SYKE.FI | YMPARISTO.FI |

 @SYKEinfo www.facebook.com/syke.fi www.youtube.com/user/sykevideo www.linkedin.com/company/syke